TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. — Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru intera óra cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nru 40. ANULU XVI.

Sabiiu, in 19/31 Maiu 1868.

Escelenti'a Sea. Présanfitulu Parinte **Andreiu** Baronu de **Siagun'a**, Archiepiscopulu si Metropolitulu Romaniloru gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a, a sositu eri sér'a din calatori'a dela Pest'a, spre mare mangaiere a filoru sufletesci, in mijloculu nostru.

Inteligenti'a romána din locu, aflándu abia târdiu de sosirea Escelentiei Sele, nu se indestulì spre a asceptá pre Escel Sea la sosire acasa, ci in trasuri esì i intru intempinare pána la satulu penultimu Cristianu.

Bucuri'a nóstra a tuturoru este cea mai justificata si prin urmare cea mai mare, câci puturâmu salutá pre Parintele nostru dupa seversirea grandiósei opere, dorita de mosii si stramosii nostri si eluptata prin atâtea ob tacule de Escelenti'a Sea.

La diu'a de Rusalii 1868.

Românii gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a, déca au avutu sa tréca prin multe necasuri, eata ca sub conducerea unui barbatu tramisu bisericei si natiunei dela Ddieu, a sositu iérasi in pamentulu fagaduintiei alu legislatiunei, din care cu incetulu fura isgoniti, pre tempulu fómetei de drepturi egale, casiunate de secet'a privilegieloru feudalismului.

Déca vomu sa asemenâmu istori'a trecutului nostru bisericescu cu cea biblica a evreiloru, apoi trebuie sa dicemu, ca dupa incercârile cele multe, la 1848 amu trecutu prin marea rosia a evenementeloru de trista aducere aminte, dara anulu 1848, fiindu unu anu epocalu pentru popórele Europei intregi, au deschisu cararea câtra libertate. Acesta libertate care, dupa cum ni-o dovedí trecutulu, erá inse cercumdata de unu intervalu de 20 ani, prin carele trebuí cá sa trecemu; pentru ca la cea mai superficiala recapitulare a acestui tempu, aflâmu, ca indata dupa liniscirea intrata la 1849 tómn'a eata-ne in rigid'a stare de asediu, care-si tinsese bratiulu seu de feru asupr'a ori-cârei miscâri sociale. Escelenti'a Sea Archipastoriulu nostru insa sciù, cá unu Moise alu presintelui, sa lovésca cu toiagulu seu archipastorescu acésta pétra séca si rigida a stârei de asediu si se curga isvorulu celu viu alu sinodalitâtiei pentru biseric'a nóstra. La anulu 1850 credinciosii acestei biserici se aduna in sinodu si punu basea la o desvoltare a vietiei bisericesci, basea, din carea, déca nu ne puteamu adapá sub totu decursulu absolutismului, eramu periclitati in cele mai interne ale nóstre.

Viitorimea, carea cu sânge rece, desbracata de ori-ce subiectivitate, va studiá starea nóstra bisericésca natiunala de sub tempulu absolutismului si impreuna cu acést'a, luptele care le-a avutu biseric'a acést'a cu mentiunatulu absolutismu pentru scólele ce si le-a sciutu asigurá prin sinodulu dela 1850, va vedé si se va convinge de greutâtile si periculii cari apes'au si amenintiau e s i s t i n t i 'a nóstra.

Au venitu anulu 1860 si biseric'a intarita in puteri, dupa luptele de unu deceniu, dara avendu si esperinti'a greutâtiloru, afla de necesse a face unu pasu inainte. Animata de conducatoriulu ei, face pasi pentru realisarea unei dorintie esprese inca la 1848, pentru adunarea credinciosiloru respanditi prin ierarchii straine, si dupa patru ani unu altu sinodu, pre lânga continuarea altoru lucruri incepute mai inainte, croiesce normele unui organismu de viétia bisericésca, basatu pre cuvintele si invetiaturile intemeietoriului bisericei crestine Chsu. pre invetiaturile Apostoliloru si Parintiloru bisericesci.

Tablele legei erau acum date bisericei in Regulamentulu sinodului dela 1864, insa pamentulu fagaduintiei in intielesu bisericescu si politicu lipsea, si eata ca la serbatórea nascerei Mantuitoriului in anulu 1864 crestinii gr. or. români saluta r e n a s c e r e a Metropoliei cei atât'a tempu dorite. Trebui insa sa mai tréca vre-o 6 ani la mijlocu, spre a implini mai dóue diecenii, cá acea Metropolia sa fia sanctiunata prin lege, ceea ce se si facù in urm'a neobositei staruintie a Archipastoriului conducatoriu alu acestei biserici. Mai multu decâtu atât'a, Escel. Sea incorona oper'a sea, carea va stralucí in seculi, prin conlucrarea cu cuventulu seu in legilatiunea Ungariei, dovedindu intru un'a moderatiune fatia cu trecutulu, recunoscintia câtra sprigiuitorii acestei opere mari si folositórie si castigà simpathiele acelor'a, pre cari noi mai inainte i credeamu contrarii institutiunei acestei'a atâtu de dorita de noi românii.

Eata-ne dara cu biseric'a in pamentulu fagaduintiei alu Metropoliei nóstre, eata-ne in pamentulu fagaduintiei politicu cá biserica, prin care s'a stersu acei articuli de legi i m p i l a t ó r i e, cari se sileau a face unu poporu numerosu „s u f e r i t u“ in patri'a sea comuna.

Dóue-dieci de ani de ostenéla suntu multi pentru omulu ce trudesce; dóue-dieci de ani suntu putini, dupa ce omulu a truditu si vede fruptulu trudei sele. Celu ca s'a ostenitu, dara a castigatu lucrulu pentru care a asudatu, pare cá are bucuria mai mare câci a avutu a invinge greutâti mai multe.

In momentele aceste de o atare bucuria avemu detoria sânta a multiamí celui Atotu puternicu pentru ajungerea la dorinti'a realisata; avemu detoria a invocá puterea cea de viétia facatória a Spiritului sântu, *cáacel'a sa umbrésca pre Archipastoriulu nostru cu darulu seu si mai departe spre a-lu intári intru deseversirea missiunei sele celei inalte*; avemu detoria a invocá aceeasi putere pré sânta a umbrí cu darulu intielepciunei si alu intielegerei pre inteligenti'a, careâ au concursu cu ajutoriulu seu si mai inainte, déra si acum in cas'a deputatiloru, pentru usiurarea lucrului, in cestiunea metropoliei nóstre.

Lânga aceste detorii inse credemu a nu uitá de detori'a cea mare si generala a tuturoru, carea ne obléga a ne interesá viu, de acuisitiunea acést'a, carea precâtu e bisericésca pre atât'a e si natiunala. Interesulu acest'a viu dupa modest'a nóstra si nedatatóre de mesura pârere, aru fi a intreprinde cu caldura si zelu totu ceea ce e spre prosperarea bisericei. Noi bine scimu, ca biseric'a e adunarea credinciosiloru tinetori de biseric'a nóstra gr. or. Prosperarea acestoru credinciosi, cari suntu poporu romanu, mai e de lipsa sa o mai botesâmu? Dara in ce sa stea prosperarea acést'a? Vomu cuprinde respunsulu acest'a mare intru aceea a cautá si a pune in tóte pártile in lucrare constitutiunea bisericésca; a priveghiá cá nici un'a din afacerile bisericesci scolare si fundatiunale sa nu patimésca, ci sa inflorésca si atunci putinti'a de a avé preoti demni de chiamarea loru, totu si astfeliu de invetiatori, nu numai va fi garantata, déra in scurtu si realisata in tote pârtile. Interesele particularie ale individiloru se cada, nisuintiele precum si scopulu aceloru ce representa ecclesi'a sa fia curate; moralitatea atunci va prinde radecini si se va intarí, cu dens'a bun'a stare spirituale si cea materiale, si aceste suntu nisce necessitâti, cari nu va fi nimenea sa le desapróbe.

Nu dicemu noi aceste din prejudetiulu impressiunei facute asupr'a nóstra de cele intemplate pâna inclusive la 16 Maiu in ambe casele dietei din Pest'a Ori cine va judecá lucrulu va vedé ca mintea sanctósa silesce pre ori si cine la asemenea conclusiuni si de aceea mai adaugemu, ca aru fi o gresiéla mare candu din partea crestiniloru nostri s'aru privi cu nepasare si fara de energica activitate institutiunile bisericei eliberate acum de catusiele politice, in cari erau puse inainte de acést'a. Acést'a aru fi atâtu, câtu a se asiedié acum in comoditate pre laurii castigati cu sudórea barbatiloru nostri si a nu grigi cá terenulu ce ni l'au deschisu sa-lu folosimu.

In anunciulu ce se facù la an. 1861 candu cu publicarea brosiurei „Anthorismos“, autorolu acelei'a, Escel. Sea Archipastoriulu nostru, pune intrebarea ca „óre cerintiele tempului nu suntu concentrate in aceea voia a popóreloru, cá sa se ocarmuiésca dupa form'a regimului constitutiunalu?“ si totu acolo desfasiura mai departe ca precum in unu statu constitutiunalu se tratéza trebi si se aducu conclu-se in parlamente asiá in biseric'a nóstra renduiescu canónele alegerile Archiereiloru, Egumeniloru, Protopresbiteriloru, Presbiteriloru; chivernisirea averiloru bisericei etc. si arata prin o impregiurare practica cum din lips'a unei stâri normale a bisericei patimimu materialicesce, de unde lesne se face deducerea, ca mijlócele pentru desvoltarea spirituala, lipsescu si ca lipsindu aceste lipsesce si resultatulu acestór'a.

Eata dara ca din acésta indigitare este invederatu ca e necessitate imperativa lucrarea la sórtea propria si déca pâna acum lupt'a a fostu pentru castigarea câmpului, acum vine detori'a de a cultivá acestu câmpu spre a puté produce fruptele, din cari sa putemu dobendí celu mai sublimu nutrementu ce ni e de lipsa spre a fi.

Cine inse nu vede dara din tóte câte amu disu pâna ací lips'a de concursulu tuturoru membriloru bisericei nóstre gr. or. romane, carele e normatu inca *de sinodulu an. 1864?*

Dee ceriulu cá „Imperatulu ceresc, mangaitoriulu si Duchulu adeverului, carele s'a pogoritu preste SS. Apostoli si carele e pretotiudenea si le plinesce tóte, e vistieriulu bunatâtiloru, sa vina si sa se asiedíe intru noi si sa ne curatiésca de tóta nepasarea, particularismulu, si sa ne umpla de iubirea de binele celu vecinicu alu tuturoru, sa ne umpla de energi'a fapteloru spre lucrare neobosita, pentru cá casele domnului, adeca bisericile nóstre si scólele nóstre sa fia nisce arbori manosi intru crescerea de generatiuni bune. Atunci pamentulu constitutiunalu alu bisericei va aduce rodurile moralitâtiei si cu acest'a ale inflorirei si a unei bune stâri materiale. Totu acestu câmpu va dá atunci demni cetatieni ai statului si bucuri'a nóstra va putea fi deseversitu intru tóte si pentru tóte.

Eveneminte politice.

S a b i i u 15 Maiu.

A inregistrá astadi eveneminte e forte greu din causa ca pre totu orizonulu politicu, afara de vre o doue trei esceptiuni suntu numai conjecturâri.

Totu ce face oresi care miscare pre câmpulu politicu suntu parlamentele, notele si depesiele diplomatiloru, ici colo câte o caletoria a cutârui suveranu séu alta persona insemnata, intalnirile acestor'a si alte de feliulu acest'a, ce variaza pre tota diu'a.

Liniscea acést'a inse trebuie sa ascunda ceva, pentruca pré multu se vorbesce de armâri si manifestatiunile de pace, de cari se vorbesce ca are sa le faca cându Franci'a, cându Angli'a totu nu se mai facu, ci din contra inarmârile se continua in tóte pârtile.

Sa cercâmu dupa generalitâtile aceste a spicuí ce vomu gasi mai interesantu.

In laintrulu U n g a r i e i trebuie sa fia o agitatiune nadusita, pentruca vedemu pâna si foile stangei centrale, pasindu cu mare energia contra agitatoriloru.

Deputatiunea regnicolara c r o a t a si-a elaboratu opiniunea asupra cestiuniloru dreptului de statu. Dupa ce se va da intréga publicitâtiei o vomu face si noi cunoscuta publicului nostru.

„W. Ztg.“ publica pentru partea de dincolo de Lait'a legile sanctiunate sî adeca legea pentru casatori'a civila, legea pentru referin tiele scolarie sî legea interconfesiunala.

Multu sgomotu facù in dîlelele din urma o nota diplomatica colectiva, carea la mijlocirea cancelariului imperiale avé sa o dea puterile garante guvernului romanescu, cá sa-lu constringa pre acest'a a-si trage cercularîulu emisu de une-dile de ministrulu Golescu in cestiunea evreiloru. Unu telegramu din Parisu vrea sa scia ca pasulu acest'a alu cancelariului imperiale aru fi aflatu aprobare din partea Angliei, nu insa sî din partea Franciei. „W. Abdp.“ fóia oficiósa deminte scirea adusa de mentiunatulu telegramu sî afirma, ca in cestiunea acést'a sî guvernulu englesu sî celu francesu a respunsu fórte prevenitoriu.

Caletori'a principelui Napoleonu in orientu atrage atentiunea lumei politice de multu tempu. Nu e fóia in carea sa nu cetimu mereu ca pre unde ore sa calatorésca. Unu corespundinte din Parisu a lui „H zánk“ vorbindu despre acésta calatoria dice ca principele Meternich, dupa intórcerea sea dela Vien'a, s'aru fi esprimatu câtra ministrulu esterneloru din Franci'a, ca cancelariulu imperialu austriacu nu aru aflá acomodatu impregiurârîloru de fatia caletori'a principelui Napoleonu prin Ungari'a sî Galiti'a. Venindu parerea acést'a la cunoscinti'a principelui se aru fi esprimatu, ca elu nu recunósce dlui de Beust dreptulu de a i prescrie drumulu. — Firesce asemenea scire e de a se petrece cu observaren, ca cor. stà singuru bunu despre veritatea ei. — Un'a se vede a fi drépta sî adeca ca principele dupa Rusalie va intreprinde calatori'a de atâtea ori repetîta prin foi.

Din orientu vinu sciri de o nóua rescola in Turci'a. Pana voru veni sciri mai detaiate, cari sa constate adeverulu, ne oprimu numai de ale semnalá.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a dela 23 Maiu in cas'a deputatiloru se pertrateza mai multe petitiuni parte de interesu mai tiermuritu parte de interesu generalu cum e de e. cestiunea natiunalitâtiloru.

M. Berde presentéza o petitiune din partea unitariloru *transilvanii*, cari ceru cá sî panacându voru puté fi satisfacuti pre calea unui legi speciale in intielesulu art. XX § 3 1847/8 sa se bucure de unu ajutoriu din partea statului in cele bisericesci sî cele scolare.

Stoll impartasiesce o petitiune a mai multoru romani din giurulu Baiei mari pentru usiurarea dârei de mosia.

Paulu Nyari presenteza dóue petitiuni, un'a privitoria la decimele de vinu sî alt'a la despagubirea unoru servitii facute cu carele din partea locuitoriloru din Raczkeve armatei russesci la 1849.

Dobransky presenteza sî recomenda casei o petitiune in cestiunea natiunalitâtiloru. Petitiunea vine din comitatulu Liptoviei in numele slaviloru de acolo.

In contra acestei petitiuni presenta Andranszky in numele comitetului din Sepusiu unu protestu.

Pentru cá sa nu se pasca dispute lungi in objecte de petitiuni recomanda Boni s observare stricta a regulamentului casei, amesuratu cárui petitiunile au a se presentá sî a se espune simplu care e cuprinsulu loru.

Tincu interpeleza pre ministrulu de culte ca are regimulu in adeveru intentiunea de a disolve gimnasiulu de statu din Sabiiu, la casu cându Academi'a de drepturi din Clusiu s'aru straformá in universitate? Interpelantele citeza date despre numerulu scolariloru in genere sî in specia de alu romaniloru dela acestu Gimnasiu sî arata ca disolvenduse acestu Gimnasiu aru fi o vatamare de interese romane. Interpelatiunea se cere sî se promite a se dá in scrisu.

Vine notariulu casei magnatiloru sî aduce conclusulu acelei case despre biroulu stenograficu sî legea modificata privitória la biseric'a gr. orient. Câtu pentru cest'a din urma se decide cá nuntiulu casei magnatiloru dimpreuna cu modificatiunea legei privitórie la biseric'a gr. or. sa se tiparésca si sa se puna la ordinea dilei.

Cas'a magnatiloru

In siedinti'a dela 23 Maiu s'au primitu cu putina modificatiune proiectele de lege in privinti'a drumuriloru de feru din Ungari'a inferióra, sî conclusele despre concesiunile de drumu de feru preste totu.

Cuventarea Principelui Czartoryski.

(Capetu)

Dupa evenemintele anului 1866 se vediura ca Prusi'a tîntesce la impreunarea tuturoru Germaniloru, sî Rusi'a nasuesce la impreunarea tuturoru Slaviloru sub domni'a sea, deobligati fiindu prin o solidaritate secularia, suntu o amenintiare sî unu periclu pentru Europ'a cealalta. Se vediura, ca spre a desfiintiá alianti'a acést'a infricosiata sî spre a tiné aceste doue puteri pentru totdeun'a despartîte trebue a le separà teritorialm nte, redicându intre ele séu o singura imperatia puternica, care se fia o impreunare de popóre dela Vistul'a pana la Adri'a séu dóue imparatii strînsu legate intre sine un'a la Vistul'a sî cealalta la Dunare.

Inse periculele cari amenintia din partea Rusiei suntu cu multu mai aprópe decâtu consecintiele indepartate a aliantiei puterei acestei'a cu Prusi'a. Scirele despre propagand'a rusésca intre Slavii austriaci sî turcesci, manifestatiunile pauslavistice a congresului etnograficu din Moscv'a au descoperitu occidentului planurile de cucerintia ale Rusiei. Noi le cunóscemu dejá de mainainte si cu ingrijire privému la progresarea loru. Pe noi nu ne credé nimeni, ci ne acusá de esageratiune. Rusi'a cea audace crede in ide'a impreunârei tuturoru Slaviloru, cari voru formá o imperatia de 100 milióne locuitori sub domni'a unui despotu Asemenea e acum cunoscutu, ce tendintie are Rusi'a cea noua sî câtu de energicu se straduescu partisanii sei a latî principele loru cele de totu contrarie civilisatiunei occidentale. Fatia cu aceste fenomene periculóse se vediù, ca sustînerea unei imperatie puternice la Dunare e o necessitate politica pentru Europ'a sî civilisatiunea occidentului. Subatari impregureri Polonii impreunati cu Austria sî convinsi fiindu ca din partea acésta nu au de asteme nimicu pentru desvoltarea loru nationale, trebue se spriginésca imperati'a acést'a. Europa indata ce va vedé, catu de insemnate servitii aratâmu intereseloru comune de siguru vá recunósce, ca regenerarea patriei nóstre e cea d'antâiu conditiune a sustinerei monarchiei habsburgice, si vá priví in acésta resistinti'a cea mai activa in contr'a ori-cârei invasiuni rusesci.

Spre a aduce in deplinire aceste probleme fórte insemnate, Polonii trebue din impulsu spontaneu se intinda man'a aliatiloru sei sî strinsu sa se impreune cu poporulu acel'a dela a cârui viitoriu va de-

FOISIÓRA.

Jurnalulu meu de calatorii.

(de V. Alecsandri.)

Marocu.

(Foi'a soc. din Bucovin'a)

(urmarea)

La intórcerea nóstra in orasiu avemu prilegiu a ne convinge de acestu tristu adeveru, intrându in mai multe case evreesci. Aceste locuintie se compunu de o tinda, care da intr'o curte mica pardosita cu caramidi smaltuite. In curte se deschidu vre-o trei séu patru cameri intunecóse, cari servescu de bucataria, spelatoria, salonu, etc.; iéra pre dinaintea camerilor se intinde o galeria cu colóne, unde famili'a petrece diu'a.

Evreii din Marocu graiescu spaniolesce, fiindu originari din Spani'a, de unde au fostu isgoniti la deosebite epoce. Ei pórta antereie de postavu inchisu cu nasturi multi sî rotundi, brêne de metasa sî chitii negre. Câtu pentru femei, cele mai serace suntu imbracate in rochii de citu, sî legate la capu cu tulpane simple, iéra cele bogate au unu costumu multu mai elegantu, brênele loru fiindu de firu, legaturile capului de metasa sî rochiele loru de materia deschisa sî aurita. Aceste haine insa iesu la ivéla numai in dîle de serbatori mari.

Grecii vechi avea pre Afrodit'a farmecatória; evreii marocani au pre Afrodit'a cersîtória!

Nóptea cade fâra veste sî ne suprinde pre huditi, câci in Afric'a amurgulu este necunoscutu. Ne intórcemu deci la locanda, incântati de ide'a, ce amu avutu la Tanger, sî promitiendu-ne de a visitá a dóu'a dî castelulu, ce domnesce orasiulu sî Alcsarulu, adeca palatulu sultanului de Marocu. Alcsaru séu Alcadiaru, nume poeticu! Fi-va elu óre potrivitu cu palatulu? La otelu suntemu primiti cu demunstrâri fórte espressive din partea papagalului, care ne asigura, ca ne iubesce repetendu: ai, lov, iu, mille, tonnères! sî dara, incântati de acésta declarare de amoru, ne suimu iérasi pre tarasa, pentru cá sa sistâmu la resaritulu lunei; amorulu sî cu lun'a fiindu, de cându lumea, ambele poluri ale sufleteloru simtitóre.

Palid'a faclia a umbreloru se radica in orizonu cu numerosulu seu cortegiu de stele, cá o regina stralucita in mijloculu curtiei sele de dame elegante sî frumóse. Ea respandesce pre muntii Africei sî ai Spaniei unu valu luminosu sî fantasticu, iéra pre sinulu mârei intinde o punte auria, care unesce orizonulu cu malulu, pre care ne gâsimu. O dulce racoréla adia in aeru sî ne imbata de placere, facendu-ne a crede, ca pre lânga noi falfaiescu aripele nevediute ale geniiloru de nópte.

— Asculta, i-mi dice Angelu apucandu-me de mâna.

— Ce?

— Nu audî in departare glasulu armoniosu alu copilei celei frumóse de v poru?

— Logodnic'a Negelului?

— Tocmai! Ea se preumbla acum pre mare, privesce colo, in drépt'a, caiculu celu care trece, lasându in urma-i o brasda luminósa. Ea-i!!!

Dicendu aceste cuvinte, Angelu dispare pentru câte-va minute sî se intórce pre terasa, aducendu instrumentulu seu favoritu, unu cornetà piston de argintu.

— Ce vrei sa faci? i-lu intrebu.

— Vréu se dau o serenata Marocaniloru sî sa respundu gratiósei cântaretie din caicu.

Sî in adeveru, elu incepe a suná din cornetu o aria din Luci'a, neaudita inca de urechile africane. — Notele jalnice sî melodióse ale lui Donizzeti resunà puternicu in totu orasiulu sî locuitorii i-si inchipuescu, negresitu, ca audu trimbiti'a lui Asrael. Cá prin efectu magicu tóte terasele caseloru se acoperu cu umbre, ce se misca, spariate, apoi se oprescu inmarmurite, cá sa asculte variatiunile amicului meu. Inse-si vestalele dómnei Ashton, atrase de farmcculu armoniei, aparu la luna lânga noi, intocm'a cá fantasmele, ce iesu din morminte in scen'a monastirei din oper'a lui Meyerbeer, Robert diavolul. Ele stau in estasu, suspina adencu, sî esprima din tempu in tempu uimirea loru prin clatinarea diulufiloru sî prin unu haau fórte prelungitu sî elocinte.

Succesulu artistului este deplinu! Unu orasiu intregu i-lu asculta; vestale i-lu admira sî chiaru junele servitóre din locanda, Asterica sî Lunic'a, ghiemuite intr'unu coltiu alu terasei, arata la lumin'a steleloru margaritarii albi, ce pórta in loculu dintiloru.

Pre la o óra dupa miediulu noptiei, Angelu, finindu concertulu sî primindu aplausele nóstre, i-si ia adio dela umbrele teraseloru prin câte-va note din cornetu, cari imitá fórte bine curagiulu cocosiloru; apoi ne coborimu cu totii in salonu, ne dicemu nópe buna in deosebite limbi sî ne retragemu in camerile nóstre pentru odihna.

— Good night, my dear Alessandri.

— Good night, my dear Angel.

— Ore you sleepy?

— Oh yes Nópte buna!

(Va urmá)

Crima nóua a jidoviloru

La 4 ale curentei in satulu Manuk s'au auditu vaete sî tânguiri intr'o camera. Atragendu-se mai multu atentiunea, s'au auditu aceste cuvinte:

—De ce mai luatu de la mama? unde vrei sa ma duci? unde suntemu noi aici? Du-me indereptu la Ploesci. Sî altele asemene de o voce tenera de copilitia.

Cei ce o auditu acéstea s'au informatu de la

pinde sórtea imperatiei austriace. Ungurii, acést'a natiune nobila asemenea au fostu invinsi cá sî noi asemenea au patimitu cá sî noi. Insa ei érasi s'au redicatu, sî pentru noi e acést'a o incuragiare sî unu esemplu doctoralu. Din umilirea loru s'au redicatu la o marire neusitata, sî suntu chiemati a jucá o rola insemnata in acést'a parte a Europei. Trecutulu loru e totu asia de vestitu cá sî alu nostru, sî misiunea istorica care o au de a indeplini e asemenea nóstrei. Ei au aceasi inimici de a combate sî sórtea loru au fostu adese ori incopciata cu patri'a nóstra. O simpathia naturale sî instinctiva au atrasu totdeun'a sî atrage inca sî in momentulu de fatia ambe acestea popóre la olalta. In mani'a diferintiei de rasa au óre-care conformitate in caracteru, in moravuri sî in organisatiunea sociale. Din vechime se admira amórea loru cea nemarginita spre libertate aceea libertate adeverata care nobilitéza pre fie-care individu. Uniti in trecutu sî abia acum 20 ani au stropitu cu sangele loru acelasiu campu de batalie, ei suntu acumu de nou uniti prin comuniunea causei loru, amenintiati de aceleasi pericule espusi aceloru dusmani. Rusi sî consortii loru punu totdeun'a in provocatiunile loru numele Poloniloru si Unguriloru langa olalta. Se pare ca provedintia au alesu acum pe ambe acestea popóre cá ele se ia asupra-si misiunea loru de mai nainte de a formá o stabila pentru Europ'a sî a aperá civilisatiunea occidentale de moscovitismu.

Pe bas'a acést'a sî spre scopulu apararei comune incontr'a Rusiei trebue se oferimu Unguriloru amicitia sî ajutoriu adeveratu, sî sa restauramu o confederatiune intima. Insa acésta unire sa nu fia fara conditiuni; din contra sa fia lamurita sî in principiu efeptuata. Sinceri trebue se punemu conditiunile nóstre, câci nu trebue sa ne uitamu ca suntemu Slavi, sî ca fatia cu popórele slavice avemu datorintie de a implini. Rusi nu incéta a ne defaimá cá inimici Slaviloru, cá vindietori ai causei loru cá pre lud'á in sinulu acestei familie mari; noi insa marturisimu ca suntemu amicii loru cei adeverati sî neinteresati. Sî intr'adeveru noi avemu unu dreptu a dice acésta dela noi câci noi le poftimu desvoltarea loru sî suntemu contrarii neobositi ai contopirei loru, câci numai noi singuri dintre Slavi cunóscemu Mosc'a sî sórtea, ce astépta pe cei nefericiti, cari dau crediementu promisiuniloru moscovite. Abusandu de nepriceperea politica a Slaviloru sî esplotandu impaciintia loru, Rusi'a ii mâne in bratiele sistemei nefericite a resistintiei pasive sî pretensiuniloru esagerate, ce impedeca opera de intarire a Austriei.

Magulindu egoismulu sî desiertaciunea le promite unu regatu cechicu, unu regatu serbescu unu regatu bulgariu, sî ii légana in ilusiunile marirei viitóre, de care se va bucurá fiindu in legatura cu colosulu nordicu. Cauta ai convinge, ca ei se tînu de o lume mai buna decâtu occidentali, ca ei au se fia representantii unei civilisatiuni nóue, sî sub conducerea Moscaviei suntu chiamati, a regenerá Europ'a cea betrâna. Ii seduce prin perspectiv'a cea superba a unei imperatii asupr'a lumei, care loru li se cuvine, déca voru face pre tiarulu de conducatoriulu loru.

Datori'a poloniloru este, a eliberá dupa putintia pre slavi din mrej'a in care s'au prinsu, ai smulge din bratiele Russiei, sî ai conservá civilisatiunei occidentale. Noi trebuie sa nasuimu ai impacá cu regimulu acel'a a cărui membri suntu, sî ai induplecá a se lasá de politic'a cea stricaciósa a resistintiei passive. Noi trebuie sa luâmu asupra-ne rol'a de mijlocitori intre ei sî unguri, sî prin aceea sa sustînemu impreunarea loru cu Europ'a. Insa spre a indeplini problem'a acést'a, sî spre a fi drepti datorintieloru nóstre trebuie se inaltiamu flamur'a autonomiei provinciale sî natiunale.

Nu concesiuni politice, care potu periclitá unitatea sî puterea imperatii, ci unu gubernamentu de sine statatoriu liberu sî roditoriu trebue se pretindemu pentru noi sî pentru Slavi, care se coprinda totu ce e necesariu de lipsa la desvoltarea libera a vietiei nationale. Totu aceea ce pretindemu pentru Galiti'a ceremu cu glasu tare sî determinatu pentru Cechi, Croati sî Serbi.

Nu ne indoimu ca aceste conditiuni voru fi din partea unguriloru aflate totu asia de drepte, precumu le aflamu noi de drepte in privintia Slaviloru. Ungurii nu au acelu spiritu subjugatoriu de desnationalisare precum 'lu au Germanii care se vâra in bagatele, oprime tóte ataca limb'a scóla sî tóte afacerile mici locale, numai sî numai spre a germanisá sî subjugá tóte. Ungurii suntu in tendintiele loru liberali pe fatia, sî fâra cugete secrete voru sci ce se dée, sî nu voru cugetá, a luá partialmente érasi indereptu, ce odata au oferitu. *De aceea le potemu intinde man'a, fâra ingrijire sî fâra datorintie de a fi necredinciosi catra* fratii nostri Slavi. Ne potemu sî trebue se ne impreunamu cu ei la lupta, care póte incepe in fiecare di. In acést'a lupta vomu trebu a aperá nu numai interesulu politicu sî siguranti'a materiale a Europei, ci totu odata sî ordinea morale sî sociale a acestei parti de lume. Vomu trebui a aperá libertatea, care protege dignitatea ómenésca de periciunea Moscovitismului.

In acést'a lupta vomu invinge, sî déca din nenorocire vomu fi invinsi, atunci cu gloria sî onóre vomu jacea unulu lânga altulu. Insa apusulu sa cugete la acea, ca Rusi atunci nu voru mai aflá nici unu obstaclu in espeditiunea loru cuceritóre. Déca cade Austri'a, atunci glótele invingatóre ale Moscaviei ne voru inundá pâna la tiermurile Adriei.

Protocolulu
Siedintiei a VI
(ordinaria)

tînuta din partea directiunei asociatiunei natiunale aradane pentru cultur'a poporului românu, in Aradu in 10 Maiu nou 1868.

(urmare.)

52. Domnulu priesiedinte directoriu secundariu insciintiéza siedinti'a ca Statutele asociatiunei modificate cu aprobarea guverniala, in urmarea decisului adunarii generale de sub nr. 13 din anulu 1867/8 in 4 essemplarie suntu descrise,

Determinatu:

Aceste statute pe calea presidiului adunarii generale in 3 essemplare sa se resubstérna guvernului tierii.—

53. S'a produsu in siedinti'a acést'a si s'a cetitu unu articlu din nr. 98 a. c. alu foii magiare din Aradu numite „Aradi lapok" prin care autorulu aceleia-si Tabajdi Károly, protonotariu comitatensu, s'a incumetatu cu asertiuni false a suspitiuná activitatea asociatiunei nóstre, atacand'o sî inferand'o cá porta numai firma de asociatiune pentru cultur'a poporului romanu, pre candu ea in caus'a culturei poporului nemica nu face, ci sub firma ca atare desbate cause politice! câci esistandu de mai multi ani, nu e capace a produce nici macaru o scóla infiintiata,— se face dara propunere: ca din partea direptiunei sa se respingă mistificarea sî suspitiunarea acést'a prin o reflessiune *corespundiatóre pe calea diurnalisticei.*—

Pasagiulu amentitului articulu in limb'a originala magiara e urmatoriulu:

---

portaru cine siéde in aceea odaia sî li s'a spusu ca siedu doi Jidovi cu dóua femei ale loru.

Atunci acesti'a a chiamatu pre celu dintâiu agente alu politiei sa asculte sî elu la usia vaetele copilitiei ce plângea cu focu.

Cându n'au mai fostu indoiéla ca este unu jidovu in intru sî o fetitia hrapita, agentele politiei a batutu in usia.

Jidovulu s'a auditu dicendu fetitiei:taci! sî fetitia a tacutu.

S'a mai batutu o-data de duo, de trei ori in usia sî usia nu se deschidea. Atunci s'a batutu mai tare, tare de totu, sî usia s'a deschisu.

In luntru era unu jidovu, o copilitia ca de 13 ani, frumósa ca unu ingerasiu sî plansa ca o martira, sî inca o femea juna cá de vr'o 20 ani.

Comisarulu, cu o seriositate sî cu o inteligentia rara dîcu privitorii, 'si a inceputu cercetârile indata ast-felu cum fetiti'a, intiellegendu ca este inaintea unei autoritâti, a inceputu sa plânga sî sa se róge de comisariu s'o scape din mâna Jidoviloru care au furat'o de la parinti.

—De unde esci fetitia? intréba comisariulu.

—De la Ploesci; respunse fetitia.

—Cum te chiama?

—Elisabet'a.

—Ai parinti?

—Am sî muma sî tata.

—Cum chiama pe taica-teu?

—.....croitoriulu.

—Cum ai ajunsu aici?

—Mau insielatu doi evrei.

—Apoi aici e numai unulu.

—Mai este unulu, déra elu nu e aci; ca me padiesce cându unulu cându altulu.

—Cum te au insielatu evreii?

— Sa vedi domnule! Lânga noi siede o evreica: jupanés'a..... Ea de multa vreme me totu mangaiá, me chiamá la dens'a sî-mi dá câte ce-va sî-mi spunea ca ea a sa me faca norocita, cá eu sa ajungu cocóna mare cu caret'a. Alalta-eri m'au luatu la preumblare cu birj'a sî m'am preumblatu o gramada; birjarulu erá totu evreu ca vorbea cu densulu evreesce. Apoi m'am dusu la o alta cu evreica in alta mahala; apoi a opritu la pórt'a unui birtu sî deacolo a luatu sî pre domnea-ei, care erá chelneritia, s'apoi éra amu mersu prin mahalale la preumblare pâna ne amu intalnitu cu doi evrei cu astá sî cu inca unulu care acum'a nu e aci. A opritu cu drosc'a sî a vorbitu evreicá evreesce cu ei. S'apoi éra ne amu mai preumblatu, s'apoi ne amu intelnitu éra cu ast'a singuru, s'apoi s'a urcatu sî elu in drosca sî totu glumea cu noi sî ne spunea sa mergemu la Barcanesci sa luamu flori din gradina si cofeturi. Eu d'cému sa ne intórcemu acasa ca a sa me bata mam'a sî jupanés'a dicea ca sp ne ea mami, sî n'a sa me bata mam'a, pâne amu esitu din orasiu; sî acolo erá evreulu tovarasiulu acestuia, cu o carutia de hirja totu cu unu evreu sî ne a disu sa ne punemu in carutia ca sa mergemu la Barcanesci. Au inceputu sa-mi fie frica sî se rogu pre jupanés'a sa ma duca acasa. Dara ea me totu mângaia, ma sarut'a si-mi dicea ca numai unu césu a sa stamu la Barcanesci. Apoi amu totu mersu pana a inoptatu sî eu am adormitu. Acumá vedu ca sum aci, sî nu sciu unde sum, ca nu me lasa evreii sa esu afara sa tramitu pre cinev'a la mam'a!

Sî plângea copila cu hohote sî cu patru sîróie de lacrime.

Comisariulu petrunsu de totu simtamêntulu umunitâtii sî alu justitiei, spunu privitorii ca erá frumosu in aceste momente. A lasatu pre fetiti'a sî s'a adresatu la Jidovu.

— Cine esci tu?

Jidovulu se totu codea sî voia sa prinda ochii comisariului in intielegere.

Comisariulu seriosu ilu mai intréba odata.

Cum te chiama? unde-ti este pasaportulu?

Jidovulu se totu codea, dara comisariulu ii baga mân'a in posunariu si-i scóse chartiele.

In pasaportu scria Haim Drappel, din Kiustenge". In altu pasaportu scria: „Alteru din Stanislavu din Galitia".

Pre lânga acestea pasaporturi erau sî dóua bilete de legitimatiune unu cu Nr. 2055 sî altulu cu Nr. 2056 scóse in 3 Maiu sub garanti'a lui A. Mateescu din suburbia Staicu, Jidovu botezatu.

Comisariulu 'si au facutu tóta datoria pre deplinu; pre jidovu l'a datu justitiei sî pre femee le a tramisu la comissiunea de Rosu asiedindu-le intr'o camera secreta.

Haim Drappelu s'a si pusu la inchisóre de catra parchetu.

Jidovimea de la hotelu Fieschi a prinsu de veste sî indata s'a contisatu, au facutu unu pumnu dn lire sî a alergatu la comisariu. Comisariulu a dîsu ca vá prmi dupa ce va putea se prefaca procesulu verbale, dîcându Jidoviloru ce au venitu cu banii, ca sa-i aduca la loculu cutare, unde crede ca a se póta preface procesulu verbale. Apoi a avutu ingrijire cá la óra ce fixasse Jidoviloru coruptori sa fia impreuna cu judecatoriulu de instructiune, pre care nu-lu cunosceau Jidovii. Sî venindu Jidovii, comisariulu incepú vorb'a cu ei cum sa audia judecatoriulu de instructiune.

— Imi dati prea putinu!

— Unu pumnu de auru! cocóne.

— Câti bani?

— Deo-cam-data dóu-dieci sî cinci de lire; s'apoi mai dâmu.

— Sa mai puneti inca 30.

— Ei bine, vomu face; numai drege procesulu verbale. Asta, cocóne, este mare chestie politica; sa nu faci pecatu cu noi!

— Ai auditu domnule judicatoru? intréba cocomisariulu.

— Amu auditu respunse judecatoriulu.

— Sa-i inhatiu?

— Ba nu. Mai lassa-i sa vina cu toti banii.

Nu criticamu nimicá; spunemu insa ce ne a relatatu unu onorabile amicu alu onorabilelui comisariu; spunemu ca jidovulu Haim Drappelu este la inchisóre in mânile parchetului sî ca fetiti'a Elisabet'a este la comisiunea de Rosiu. „Tr. Carp".

„A sajnálatos ténnyel kapcsolatban meg kell ütköznünk azon jelenségen, hogy a roman értelmiség mely szereti magát mindenkor a román nép bizományosai gyanánt adni ki, s'a nemzetiségi és politikai viták elkeseritésével-a faj gyülölet felköltéséig kész harczolni, állitolag mindenkor és mindenben a román nép érdekeiert — tevékenységét nem azon irányban gyakorolja, hol arra legnagyobb szükség van—a nép neveléstérén — söt tudtunkal —e téren socialis uton mit sem tesz, mintán azon egyesült is, mely nevelési firmával, de politikai iránnyal létezik több évi mükodése eredményeül — egyetlen iskolát sem képes felmutatni.“

Determinatu:

Dupa ce asociatiunca nóstra natiunala de aicea totdeun'a s'a marginitu sî se marginesce strinsu la agendele desemnate § I alu statuteloru asociatiunei —„insinuarea in citatulu pasagiu alu articulului diurnalisticu, direptiunea acést'a o dechiara de neconsiderabila, sî cu multu mai evidentu temeraria sî mai n fundata decâtu ca se merite— spre resturnarea ei—a se face vre-o dechiarare pe calea diurnalisticei.

54. Insciintiéza D. presiedinte directoriu secundariu ca dupa reportulu Dlui protopopu alu Siriei Georgiu Popescu—parastasulu orenduitu pentru reposatulu Iova Cresticiu in anulu acest'a dupa decisulu directiunalu de sub nr. 27 a. c. s'a tienutu la terminulu defiptu:

Determinatu:

Se ie spre scire.

55: Petru Petroviciu notariulu direptiunei oferéza pe sém'a bibliotecei asociatiunei cartile urmatóre:

1. „Fiicele poporului. Memorandu populariu asupra educatiunei feteloru din Romani'a“.

2. „Cultivarea metasei in folosulu poporului romanu“.

3. „Invetiatura poporala pentru stirpirea ciumei orientale intre vite“.

4. „Originea familiei Vladu de Salisce“.

5. „A roman nép es ügye—poporulu romanu sî caus'a lui—“

6. „Despre urdirea Lugosiului“.

Determinatu:

Cu multiamita se privescu sî se predau Dlui bibliotecariu spre inducere in inventariu sî dpunere in bibliotec'a asociatiunei.—

56. Notariulu direptiunei presentéza dechiaratiunea Dlui Georgiu Borha jude cercualu din Beeliu prin care sî-renoesce oferatulu cá membru ordinariu alu asociatiunei pe anii 1867 1868 sî 1869 cu 2 fl, v. a. anuali.

Determinatu:

Direptiunea dechiara pre Domnulu Georgiu Borha de membru alu asociatiunei pe numitii ani; fiindu a se luá in evidentia sî a i se estradá diplom'a receruta.—

57. Facandu-se propunere ca cu ocasiunea adunariii generali celei viitóre in folosulu fondului asociatiunei sa se arangeze in Aradu o petrecere de jocu acompaniata de unu concertu vocalu sî musicalu,—

Determinatu:

Propunerea acést'a se primesce cu unanimitate sî pentru lucrarile preliminarie privitóre la arangiarea concertului sî a petrecerei de jocu (balu) se emite o comisiune statatóre sub presiedinti'a Dlui Emanuilu Missiciu din dd. membri. Ioane Popoviciu Desseanu, Ioane Goldisiu, Teodoru Serbu, Lazaru Ionescu sî Stefanu Siorbanu, avendu comisiunea acést'a mesurile, ce le afla de lipsa spre scopulu acest'a a se asterne in detaiu aprobârii direptiunali:—

58 Georgiu Sima teologu de cursulu I din Gherla in urmarea decisului adunarii generale din 20 optovre 1867 nr. 12 substerne directiunei cuitantia despre stipendiele ce i s'a fostu resolvitu pe anulu trecutu 1866/7 sî se róga ca se i se tramita banii:

Determinatu:

Suplicantele, pe lânga restituirea cuitantiei se indruméza a tramite acea adeverintia despre absolvirea classei a VIII gimnasiale sî despre calitatea sa de studinte de acum'a.

59 Alte obiecte ne mai venindu spre desbatere sî recunoscuta fiindu urginti'a espeditiuniloru ce au de a se face din siedinti'a de astadi— pentru autenticarea protocolului acestei siedintie

Determinatu:

Se defige terminu pe 1/13 maiu a. c. la 6 óre sér'a, sî toti membrii de fatia suntu poftiti a se infatiasiá in cancelari'a asociatiunei.—

Protocolulu acestei siedintie in presinti'a Domniloru Mirone Romanu, Emanuilu Missiciu, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioane Goldisiu sî Petru Petroviciu cetindu-se s'au autenticatu la $^1/_2$8 óre sér'a.

Aradu in 1/13 maiu 1868.

Directiunea asociatiunei natiunale aradane pentru cultur'a poporului romanu.

Mirone Romanulu m/p.,
directoriu secundariu.

Petru Petroviciu m/p,
notariu directiunalu.

(L. S.)

Agribiciu 13 Maiu 1818.

Dóue dintre cele mai mari, sî mai triste intemplâri ce potu intempiná, pre omu in lume, intempinara pre preotulu nostru gr. or. din comun'a Frêu'a, Ioann Vacareanu.

Cea dintâiu intemplare trista fù in 6 Aprile a. c. cându susu numitulu Preotu cu mare durere de anima fu silitu, a-si petrece la mormentu pre stimat'a sî multu iubit'a sea socia, cu carea densulu in restempu de 18 ani, dusera o viétia dulce sî plina de mangaiere cu atât'a mai vertosu, câci reposat'a au fostu o femeia rara, atâtu in privinti'a economiei casnice, câtu sî in purtarea morale intre conpoporenii sî conpopórenele sele. Acum numitulu preotu e silitu a purtá trist'a sórte a veduviei dimpreuna cu doi fii orfani, ne verstnici remasi de reposat'a. —

Inca nu se uscara, lacremile de pre fati'a jelnicului preotu, pentru multu lubit'a sea socia, sî eata a dóu'a trista intemplare in 23 Aprile a. c. cându fâra de veste isbutira unu focu grósnicu in mijloculu comunei, care ajutatu de unu ventu mare, in tempu de 20 de minute prefacù in cenusia 88 de case sî alte cladiri, intre cei nenorociti sî confratele nostru Preotu, cârui'a i-a arsu siur'a, téscu siopori, care, carutiu, pluguri, cu unu cuventu tóte uneltele câte se poftescu la curtea unui economu, afara de casa, pre care si-a aperat'o insusi, fâra de ajutoriu mai cu punerea vietiei. —

Câtu intielesera, preotimea nóstra tractuale despre tristele intemplâri, ce intempinara pre confratele loru preotu, sî mai alesu la provocarea d. Administr. Protop. Dionisiu Chendi prin unu circulariu actuale, prin care, provocá preotimea sî poporulu, a face colecte, in bani sî bucate pentru nenorocitulu preotu; — se sî silíra a mangaiá pre susu numitulu preotu, dupa putintia cu cele trebuincióse.

Aru fi de doritu, cá la astfeliu de intemplâri triste, pentru unu preotu, sa se faca colecte sî afara de tractu, mai alesu preotimea, cá sa implinimu aceea ce dice Apostolulu Pavelu: „Purtati sarcin'a unulu altui'a, sî asiá ve-ti implini legea lui Christosu“, sî iérasi „Pâna cându avemu vreme sa facemu lucru bunu câtra toti, iéra mai vertosu câtra cei de o credintia.

Nicolau Dorc'a parochu
gr. orient. in Agribiciu.

Fapt'a dlui Adm. prot. sî a preotimei tractuale e o fapta nobila sî de lauda sî dorimu sî noi cá sa se afle imitâri de-sî de alta parte dorimu cá casuri de aceste triste sa nu se repet ésca. Dara cu ocasiunea acést'a ne luâmu voia a improspetá o idea, carea fu esprimata de atâtea ori in acestu diuariu sî in altele, ca aru fi bine cându ómenii nostri s'aru ajutá imprnmutatu prin societâti formate dejá de mai inainte, cari se aiba ajutórie la indelete nu numai pentru unulu séu doi, ci pentru toti cei ce au fostu espusi la calamitâti cá sî cea a focului amintitu in corespundintia. Ba sî ajutoriulu imprumutatu prin lucru la restatorirea caseloru sî celoru-lalte clâdiri economice, inca e fórte folositoriu. Aceste tóte aru fi mai folositóre decâtu colectele prin tiéra cari vinu târdiu sî cu tîreit'a, incâtu pre urma pagubitulu e sî cu tempu acum perdutu sî fâra ajutoriu. Infiintiarea de societâti séu vatasii séu orí cum se voru numí aru fi fórte de lipsa a se introduce in tóte pârtile. R.

Varietâti.

*** Maialu. Mercure trecuta fu o dî din cele mai placute ce pote oferí luna lui Maiu. Junimea Gimnasiului de statu se intielege de sine, cu corpulu profesoriloru ei statorise de mai nainte o petrecere festiva in dumbrava cetatiei, la care petrecere invitare unu numeru insemnatu de ospeti din tóte clasele sî din toti ramii sociali. Mercuri dara, diminétia la siepte óre esî tinerimea dimpreuna cu music'a dela c. r. regimentu de infanteria, Hartmanu. Dupa amédi parea ca e o emigratiune. Toti se parea ca voru sa calatorésca in dumbrava. Acolo jocu sî alte petreceri de totu feliulu incâtu erá o bucuria generala pre fetiele tuturoru — dispusetiunea ómeniloru dela maialu era cá sî frumseti'a dilei. Romanii au jucatu joculu celu eroicu „Romanulu“, au cantatu piese frumóse romanesci esecutate in choru.

La reintórcerea acasa cu musica multimea cea de mii de ómeni carea venea pedestru. din dumbrava, inaintea sî in urm'a gimnasistiloru, s'a opritu pre câmpulu lui marte (campulu de esercitie militare) sî a privitu o productiune cu focu artificiosu ce se facú din partea gimnasistiloru de clas'a a opta. Acésta productiune s'a incheiatu cu o flacara carea presentá privitoriloru in liniamente de focu cuvintele: „vivat Academi'a“. Indata dupa acést'a o lumina magica au luminatu loculu de pre promenad'a de arini pana la scól'a de notu sî multimea la sunetulu musicei s'a miscatu mai departe spre cetate pana la casarma cea mare. Aci vivate de despartire sî multimea sî junimea se imparte in tóte pârti, afara de unu despartiementu, carele cantându piesa „Gaudeamus igitur“ duce stégulu gimnasiale la locuintia Directorelui.

*** Delegatiunile se dice ca se voru convocá in Septemvre venitoriu.

*** Se aude ca Universitatea natiunala din fundulu regiu se va convocá câtu mai curendu.

*** Episcopulu rom. cat. din Alb'a-Iuli'a Dr. M. Fogarasi s'a folositu de ocasiune acum nu de multu candu intentiunà a plecá la dieta sî a rostitu o cuventare energica capitulariloru sei, din care cuventare se vede, ca densulu e decisu a nu concede laiciloru (mireniloru) sei a participá in modu decissivu la afacerile bisericesci. Impressiunea asupr'a laiciloru catolici nu e placuta sî sternesce mirare in cei ce apretiuiescu cultur'a sî umanismulu cu care e de altmintrea inzestratu respectivulu prelatu.

(†) Dr. de Mühlfeld membru alu senatului imperialu, barbatu cunoscutu sî cá advocatu sî cá omu politicu inca dela 1848, — a reposatu in etate de 52 ani in 24 Maiu anulu cur. Densulu cá unu factoru principalu la legile de casatori'a civila sî alte cari taia in concordatu, nu a apucatu sa le véda sanctiunarea.

*** Se scade pretiulu sârei câtu mai curendu sî ministeriulu a luatu mesuri, cá din caus'a acést'a sa nu patimésca nimenea lipsa de sare. Acést'a e de a se intielege asiá, ca s'a intielesu (ministeriulu) cu negutiatori solidi, cá sa primésca vendiarea de sare sî cu pretiulu scadiutu.

*** Procesu de presa. „Novi Pozor“ a trecutu in diu'a dela 23 Maiu prin alu siéselea procesu de presa. Resultatulu cestui din urma e arestu de o luna pentru redactoru sî 300 f. perdere din cautiune. „Presse“ cea betrana din Vien'a observa la aceste: „Repetîmu ca procederea contr'a presei opusetiunale, ce pasiesce acum in tempulu din urma totu mai tare in prosceniu face o impressiune intristatória asupra-ne. Unu regimu parlamentariu nu are lipsa de arm'a de cari se serviea regimulu lui Schmerling. Celu putinu sa le aplice numai la casurile cele mai flagrante.“

*** Caletori'a Principelui Napoleonu se privesce acum cá sigura. Va plecá indata dupa Rusalie. Se dîce ca va caletorí necunoscutu (adeca nu cá Principele Napoleonu, ci sub altu nume, séu fara de a primí a i se face onorile cuvenite unui principe imperialu). Dela Pest'a se va oprí la Belgradulu serbescu sî de ací la Constantinopole. Asiá dara necum de Sabiiu, dara nici de Bucuresci nu mai e vorba acum, celu putînu asiá cetimu acum in multe diuarie.

*** Consulu generalu alu Prusiei la Bucuresci au declaratu oficialu guvernamentului Printiului Carolu ca are missiune de a deschide negociâri pentru sujetulu supresiunei juridictiuniloru consulare.

Burs'a de Vienn'a.

Din 18/30 Maiu 1868.

Metalicele 5%	56 60	Act. de creditu	183
Imprumut. nat. 5%	62 40	Argintulu	114 35
Actiile de banca	704	Galbinulu	5 55 5/10

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea**

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.